

1 PETER

Peter-hu God-are aribövi jejëmade jöhoje.

¹ Iesu Keriso-are apostle Peter naro jemesi örire jejëmije. God-hu hesinö baejövade aribövioho jemë jemesi sa'aho vuonugo'i Pontus Galatia Cappadocia Asia Bithynia ë sa'are majahuri raromobe va'aruje aribövie jëve. ² God Vavuohuro hesi nimë'ëro jemë baejëvamu hesi Aru'ahohuro jemë avohëvadeje ehuro jemëro hesi aribövi maemu jioromo Iesu Keriso-are jöho ejaho'irarijego o hesi köhuro jemë u'ovëvo'iröhego.

Na nege God-ro huë baejëvoromo ajëmi avohego maro raromonövo'irarijego.

Mae javuoröhego noehu biririvoromo muebejarue jöhoje.

³ Asë'e God hu mabëheje. Hu nosi Bada Iesu Keriso-are Börömeje o göho hesi Vavueje. Ëhahö God Vavuohö hu mabëheje. Ëhesi bëhohö huro nosi jöëni börömo mae vavaenimë'ëro Iesu Keriso ajamamu guomoromo ri'öjadohuro ehuro no'o ajamuamu i'ovoromo mu i'ohö baejë'ëro nune jioromo biririvoromo muebejarueje mae javuoröhego. ⁴ Noro muebejarueje Vavuehu hesi aribövi no bojamui'iröhe suvuro mae gö gö baeröhëni. Ësuvuorohö ö'idöre jemëni nugëhë'eje u'emu bae'irarijego. Ëö'idöre jiaje

suvuoroho bogo sagohori'i bogo sisërë'i ma-maemu jiobe va'è'e. ⁵ Iae jemëhu God ma uehorovarujohuro ëhuro God-ro hesi darugohuro burunö'e aegëhobe va'ajeje ijo tugoho'i majaho rovego evare maro bamëvo'iröhe öroho mami'e avohëhë'ëro evare røjëhijego ga'irarijego.

⁶ Huhu maro bamëvo'iröhe öroho uehorovoromo nimoroho avoharujeje. Iae jaruvoho God-hu nimë'oho jemëro huë vavaene bövie bise'e baeromo ëhuro majae ma-bunemu vavaenimë'e raromarujeje. Ëhi jie röhu iae nimoroharujeje. ⁷ Huë vavaeni baejaruje hesi bëhoho jemë'o no'o ga'iröhëni jemesi uhohu'o biririvoromo God mae uehorovego. Ëhesi jöho na uhu'e uë'ië'e. Gold mae avoho'ië'iroho vëniro buejarujeje. Vëniro buejego ravoromo va'inumoho si'urë barë'i ma-aji mae jiajeje. Röhu gold-ho bogo ioro'io remu jio'irögoro jemëhu God mae uehorovaruje muoho ma-jiemu jiobe va'è'e. Ëhi jië'ëro God uehorovaruje muohuro gold-ho iosiramiro mo ma-mabëheje. Röhu vënehu gold buejego ravajëhi huë vavaenohuro jemesi örire ëhi vëninö'e ravëvajeje. Röhu gold vëniro buejego ravoromo sisë si'urë barë'i aho'o ma-maemu jiego gavaruëhi jemë ëhi huë vavaenoho baejarujeje ëhuro jemëhu God uehorovarujoho biririvego jemë'o no'o garomo uvoröhëni: Jemë huë vavaene baeromo biririvoromo God mae uehorovobe rovë'ëro ëhu'ëro jemesi uhohu'o God maemu uehorovaruje höjo. Ëhi uvego Iesu Kerisoro a nuniro rovego evare God-ro jemesi ihoho döro bamëhoromo rajëhiromo

mabēhe uērōhego. Ēhu'ēro jemē huē vavaenoho baejarujeje. ⁸ Amo Iesu Keriso rue'iramu jemesi ihoho ēhi ma-maemu jiēho'ē'e. Avevejō'oho jemē hu bogo gavē'e jemesi dē vövōbajo'o uhure hesi ōrire uehorovarujeje. Jemē hu bogo nunoho gavarujeje rōhu hu mae uehorovoromo nimoroho avoharujeje. Nimoroharuje jōho bōrōmo bēhe jiē'ego ē hesi jōho bogo ato varijēnoho jēve. ⁹ Jemēro uehorovoromo uvarujeje: Noehu Keriso mae uehorovarue hesi bēhoho ijonō God-ro nosi dē vövōbajo'oho maro bamahuo'iramu iae mae javuo'ajē uvoromo huē mabēhe jēvego nimoroharujeje.

¹⁰ Urimo Keriso bogo rovadevare evare God-hu jemē mare bamēvorōhe jōho jō hesirire baeromo majēhinōvare a mamiohuro majēhinōvareje. Majēhiromo rōhu ē jō hesi bēhoho avo'avoho nahareje ga'i ē muoho diehi jiego. ¹¹ Kerisohu vi'ehi baeromo guomoromo ijonō aji bae'irōhe jōho Keriso-are Aru'ahohuro jabumē rōjēhijamu simanore baeromo bēhoho nahoromo uvoruomadeje: Ēhi jiē'e muoho divare diehi jio'a'ajējo. ¹² Bēhoho nahamu God-ro rōjēhijamu garomo uvareje: Noehu jajivarue mu mabēhoho jaruvo ave sa'are raromaruoho no bogo ga'i ijonō raromoruomorōhe aribōviahuro garuomo'ajējo. Ējōho God-ro rōjēhijamu baejareje. Rōhu avevejō'oho ē muoho jemē iae hejē'e jēve. God-hu ō'idōre jiamu noni nugō'ōjade Aru'aho hesi uehoroho baeromo aēro ē mu ma hesi jōho huruoho majēhijamu hejarijeje. Ēmu ma hesi bēhoho aneraho jabu'o

he'i nimoruome röhu bogo eni jëve.

Noehu mu sisë bogo gavanovo'i mu maemu vaeröhego God-hu uövuade jöhoje.

¹³ Ëhuni nune jioromo mue vae'i avo'avoho uehorovore. Iesu Keriso a nuniro rue'iramu God-are aji maho bae'a'aruje. Ëjöhuremu avo'avoho uehorovë'e raromoro. ¹⁴ Ëhi uehorovë'e raromoro God-are jöhuremu ejahonövore. Mami'e God-are jö bogo hejarije majare jemesi sinehu nimajohemu vaejarijoho ëhi jië'e mu öriroho nadi jijihore. ¹⁵ Nadi ëhioho jijiholi a'i mue bövie bise'e vaejë'iroho dë vövöbajo'o uhohu'o mae jioromo raromo jijihonövore. God-hu jemë hesinö jëvojöro uëvade aho hu ma-maemu jiajëhi ëhi jiore. ¹⁶ Ëhesi bëhoho God-are surire jöho uvë'eje: God na ma-maemu jevë'e jiaje ëhuni jemë'o ma-maemu jiorëjo. Ëhuni ëhi ë'onörovore.

¹⁷ God-ro bogo nue gö gö uehorovoromo gö'i a'i ma-gemu göromo nosi muoho diehi jiego garomo mae o sisë uövuajeje. Ëhi jië'e aho jemë Vavuoho hö uavarujeje. Ëhuni ave sa'are ma-jahuri raromarujoro God börömoho hö uehorovë'i raromoro. ¹⁸ Ëhesi bëhoho jemesi hijo miono'ohuro Keriso bogo uehorovë'ëro bëhi rumo'e muoho röjëhibe rovanu jemëro ëhemu ejëhoromo sisë hesi darugoremu raromonövariijeje. Ëhi jëvë'ëro God-hu nimaje muoho bogo vae varijënoho jëvadeje. Ëhi jëvanu God-ro ajëmijë'ëro mae jëve. Röhu jemë'o iae gavarujeje. God-ro jemë ajëmi'irögoro ijo bajoho o bövi bise'o

maho bogo ëho bu'öromo ëhuro ajëmijadeje ëhi jië'e inömoho ma-jahuri inöme jië'ego. ¹⁹ A'i Keriso-are kö maho bamoromo ëhuro mae ajëmijadeje. Ëhesi bëhoho urimoroho Jew rajëro God-ni suvuro bamaho'ieß'iroho sheep harihe ma-mahuremu muo'amoromo suvuroho bamahonövareje. Keriso ëhi jië'e suvuro maemu jiadeje. Ëhi jiamu God-ro hu bamadeje jemëni guomoröhego. ²⁰ Jemëni guomoröhego sa'ae bövie bise'e bogo bamadevare God-ro hu baejadeje. Amo ave ijo tugoho'i majare jemesi jöëni God-ro hu nugö'öjamu a nuniro rovadeje. ²¹ Rueromo jemë ajëmijë'ëro ëhu'ëro jemëro God mae uehorovarujeje. God-ro Keriso ajamamu ri'öromo aji maho baejë'ëro ëhu'ëro jemëro God gemu uehorovoromo uvarujeje: Iae huro no'o ajamui'ajëjo.

²² Röhu God-are jö maho ejahoromo ëhuro mu sisë uehorovarijoho vuonugë'e jëve. Vuonugo'irögoro Christian ö mueno'o ho bogo ma-döemuoho a'i dë vövöbajo'o uhohu'o uehorovëvë'e jëve. Ëhuni göëro göho dë vövöbajo'e aho'o uehorovëvo avohore ²³ ë hesi bëhoho jemë Christian vaeromo ëhuro harihu aboji'e i'e rahëvanovamu i'oro aevoromo biririvë'e jëvaje. I'o rahëvade hesi bëhoho vuovëvo'iröhe vëmu vavu'o jabesi ujoho bogo bamëvo'i a'i God ioro'ioemu hijaje a hesi ujoho bamëvadeje. God-are ujo hesi bëhoho iae God-are jöeje. Hesi jöho darugo bojëmijaje ioro'ioemu jioröhe jöhoje. ²⁴ God-are surire jöho ëhi gemuoho uvë'eje:

Ae aho'obēhe garasi va'ēne jio'amajējo.
Inōme bōvie bise'e mabēhe hō uehorovaruoho
ēho resu resu ino va'ēne hōjo.

Rōhu garasioho sahori'amaje hōjo.

Resu inoho rireromaje hōjo.

²⁵ A'i Badare jōho ēhi jiemu jioje va'aje hōjo.

Ējōho iae Keriso-are jō ma aehu majēhijamu he-
jarijohoje.

2

Bada Iesu hu munē va'ēne jiaje jōhoje.

¹ Jemē i'e rahēvanovē'e aribōvie jēvē'e jiaje
ēhuni mu sisēho aho'obēhe vuonugore. Sareri
sareri'e muoho dōēremu mae vaejaruje muoho
vuonugore. A jabesi mu mahuni dē vōrōnēgajoho
vuonugore. Jō sisēho vuonugore. ²⁻³ A'i
jemēro mami'e herovarijeje Badaro jemē huē
baejēvamu. Huē baejēvamu herovē'e jēvaje ēhuni
i'e rahēvē'e asisō'ehu amu rihu ue'aho'i ni-
moruomajēhi ēhi dē vōvōbajo'o hesi amu maho
ue'aho'i nimonōrovore. Ēhi jiē'e amu ue'ahē'oho
jemesi aru'ahoho biririvobe va'ojuvo ijonō a du-
vaho va'ēne jioromo maro raromo'aruje. ⁴ Rōhu
jemēro Bada Iesuarinō ruere. Hu hesi daru-
goremu hiro mo darugo bojamuijaje ahoje. Hu
munē va'ēneje. Ēmunēho aēro sisē hō uvoromo
vuonugamu God-ro maego hesi baejadeje. ⁵ Rōhu
jemēro Iesuarē darugoho baejē'e jēvaje hesi ōro
rovego God-ro jemē munē gagovēvanovoromo
hu'o havēvoromo javu bōrōme vaejēvanovo'iro
jemē gemuoro jēvego hesi Aru'ahohuro ē va'o
hi'irōhe. Ēosa bōrōmore jemē ē rumo va'oromo

priest muoho vaenövo'aruje. Jew rajo priest-ehu God-are osa börömore rumo va'oromo God-ni suvuoro bahijaharëhi jemëro ëhi priest muoho vaeromo jemesi dë vövöbajo'o suvuoroho Iesu Keriso-are jöëni God-are örire bojaminövo'aruje. Ëhi jië'e suvuoro bojamijë'o'oho God-ro garomo nimajeje. ⁶ Ëhesi jöho God-are surire jajivoromo uvë'eje:

Ëhuro gahëjo. God naro munë va'ëne aho Zion
bamajëjo
huro munënö'e biriri'e bönu mabëhëro namijego
ëhuro javuoho bibivoröhego.
Ae rahu ë aho mae uehorovë'o'oho bogo javojimo
ga'a'ajëjo.

⁷ Mae uehorovaruje aribövioho jemëro uvarujeje: Ëmunëho iae mabëhe höjo. A'i bogo ma uehorovarue aribövi jabesi jöho God-are surire jajivoromo uvë'eje:

Munë javue vae'irögoro munë gemu
bijönimoromo vuonugare höjo.
Vuonugaroho jaruvoho ë munëhuro javuoho
nigemo'ego bibivoromo mae namijajëjo.

⁸ Röhu jabesi jö göho jajivoromo ëhi uvë'eje:
Aëro ë munë va'ëne are ro biberovo'aruëjo.
Hesire ro rireromo'aruëjo.
Biberovarue hesi bëhoho God-are jöho juahobijio-
harueje God-ro ëhi jië'e i'uoho bamëhë'ëro.

No God-are aribövie javuaje jöhoje.

⁹ A'i jemë God-ro baejëvë'e aribövie jëve.
Hu'o masije riravaruje priest ömo'öme jëve.
Ma-maemu jëvë'e aribövie jëve. Hesiremu
jëvaje hesi bëhoho jemëro hesi mu mabëhi

hesi jöho ae majëhi'irarijego rabëni jemë ramoramore raromamu huhu baejëvoromo hesi aji mare bamëvadohuni ëhuni ae majëhi'irarijego. ¹⁰ Urimoho jemë iho rumo'e aribövie jëvadeje. Jaruvoho God-are aribövie jëve. Urimoho God-are huë maho bogo baejarijeje. Jaruvoho hesi huë maho baejë'e jëve.

No God-are muemu vaejarue aribövie javuaje jöhoje.

¹¹ Aganomë na jögore bojëmil'irögoro ë'e. Jemë ave sa'are raromarujoho sa'a göre majahuri raromarue aribövioho va'ëne jëvanove. Èhuni uëve jemesi sinehu mu gö gö nimoromo aru'ahohu'o umogihajoho nadi gavanovore. ¹² A'iro God bogo uehorovarue ariböviohu'o raromoromo mu maemu vaebe va'ore. Èhi ë'ë'ohu jabumëro jö sisë bu'öromo jemë sisë vaejaruje hö uëvaruoho röhu gë'iröhe jemë mu mae vae'iramu gëgorovo va'o ëho majahoru'iramu God-are ihoho mae ua'ë'ö.

¹³ Röhu Badare jöho uehorovoromo aehu masijo bahi'amare aribövioho aho'obëhe jabesi jöho ejëhore. Aehu böröme namiromo nosi sa'ae aho'obëhe muebejavuajoho ejahore. ¹⁴ A börömo hesi bëhire raromoromo sa'are mu muebejëvaruoho ejëhore. Èsa'are a börömohuru jabumë rëmö'öjë'eje mu sisë'e aribövioho i'ue bojëmi'i mu ma'e aribövioho mae uëröhego. ¹⁵ Jemëhu a masijo ejëho'irarije hesi bëhoho God hu nime jemëro mu mae vaejeho sisë'i uehorovarue ariböviohuru ëho garomo simano rumo'e jöho vuonugoröhego. ¹⁶ Röhu aehu a gö

jabesi darugoremu raromoromo jabesi muemu vaejaruëhioho nadi ëhioho raromo'i mae raromo jijihore. Ëhi'ore röhu nadi uvore: No bogo a darugoremuoho raromo'i iae no nosi mae raromo jijiharuëromo ëhuni ri'öromo mu sisëho vaere. A'iro uvore: No God-are darugoremu raromoromo hesi muemu vaejarue aribövie javuajëromo mae raromo jijihore. ¹⁷ Ëhi'oromo ae aho'obëhe rajëhire. Christian ö mueno'oho dë vövöbajo'e aho'o uehorovëvore. God böröme hö uehorovore. Sa'are böröme namiromo muebejavuajoho rajahire.

Kerisohu huë vavaeni baejadëhi no'o ëhi huë vavaeni baeröhe jöhoje.

¹⁸ O ae gö jabesi darugoremu raromoromo mu vaejëharuje aribövioharo jemesi mu simano vaejarue aribövioho masije hö uehorovoromo jöho ejëhonövore. Jemesi a masijehu a mae jioromo sanu'e jöemu majëhijë'oho ejëho'i röhu vörö'e aribövioho jabu'o ejëhonövore. ¹⁹ Ëhi jië'e sisë aribövi ejëho'irarije hesi bëhoho jaehu God-are jö uehorovanuohuni aehu huë vavaeni ëma bojamamu ma-herovë'i taemorovoromo hijë'oho God-are huë maho bae'a'anue. ²⁰ O jemë mu sisë vaejamu aehu muo'amëvamu jemëhu ma-taemorovë'oho no rabëni uvo'ejo: Jemë taemorovarujohuro jemesi ihoho ajiomë'e höjo. A'i jemë mu mae vaejë'iro huë vavaeni bojëmamu ma-taemorovë'oho ëhuro God-hu gavajoho maeje. ²¹ Rabëni hesi bëhoho God-ro ëhi jië'e huë vavaeni'e muoho jemesi örire bojëmijë'eje. Keriso hu'o jemesi jöëni huë vavaene baejadeje.

Huë vavaene baeromo ehuro jemëhu diehi ë'irarije muoho røjëhijadeje huhu ë'adëhi jemë'o ëhi ë'irarijego. ²² Hu mu sisëho bogo vaejadeje. Sareri'e jöho bogo jövadeje. ²³ Aehu sivohijaroho bogo mana sivëgonövohijo. Aehu vi'ehi bojamihijaroho hu bogo jö darugo'oho mana majëhinövohijo. A'i hesi arijo'arije God-are övo döre bamorovadeje hu mae mevoromo gavaje aego. ²⁴ Ehi'oromo huro nosi sisë hesi i'uoho hesi sino haho'ere baeromo korosire guomadeje ehuro no vuovanovoromo öri sisëho ioro'iore gemu vuonugo'i i'ovoromo öri maremu jijihoröhego. Huhu vi'ehi baejadohuro ehuro jemë sisë'i raromarijoho marëjëvë'eje. ²⁵ Sheep-ehu sidövanovoromo jijiharijoho jaruvoho sheep o jemesi aru'aho muebe'amaje a hesiro vuonorö'ö rovë'e jëve.

3

Vaboro'o baru'o diehi ë'tröhe jöhoje.

¹⁻² Röhu vaboroharo jemesi baru jabesi jöho ëhi ejëhore. Ejëhorego baruehu God-are jö bogo ma uehorovë'oho vaboro jemesi Christian jöho bogo hejë'e jemesi muohemu garomo ga'iro jemëro God böröme hö uehorovoromo mu ma-maemu vaejogo gëromo huotorovoromo Keriso mae uehorovoruomo'iro. ³ Röhu jemë mae jëvego baruehu gëjoro nimë'oho nadi sinemuoho rajahirovoromo ijo bajo börömoho bu'öromo ehuro simano uoho avohorovoromo nieniaho niögoho bövioho bise'oho imoromo io'amego mae jëvego gë'iro.

⁴ Nadi sinemuoho uehorovo'i a'i dē vövöbajo'o uhohu'o avohorovego gë'iro jemesi muoho mae jiego. Sino avohorovë'o ho mavojirojëvo'iramu sisërëjëvo'ë'e. O dē vövöbajo'o avohorovë'o ho gë'lë'ö mae jëvemu jëvobe va'iramu. Dē vövöbajo'o avohorovo'irarije hesi bēhoho ma-u'emu taemo raromo'irarije jöhoje. Jemë ma-u'emu taemo raromë'o ho God-ro gëvajeje jemë ma-mabēhe jëvego. ⁵ Urimore God gemu uehorovonövre magonaho ömo'ömehu jabesi dē vövöbajo'o avohorovarëhi jemë'o ëhi avohorovore. Jabu ëhi ma-u'emu taemo raromoromo avohorovoromo jabesi baruoho ejëhonövreje. ⁶ Èhi jië'e magonahe gemu Sarah-ro hesi barue Abraham-are jöho ëhi ejahoromo hesi örire uanövadeje: Nasì böviohajo. Jemë bogo nurunurumoromo juhuonivo'i a'i mu mae vaemu vaejë'o ho ëhuro jemë Sarah-are aboji ömo'ömoho va'ëne jëvanovo'ë'e.

⁷ Röhu baruoharo jemesi vaborohu'o gemuore raramarujevaro ëhi avo'avoho uehorovoromo raromore. Uvore: Ama'i nosirire jiaje darugoho ëhi jië'e darugoho magonaho jabesiroho bogohöjo röhu jabu'o no'o God-are harihu aboji'ëro javu'ëro huro no ajamui'iramu ioro'ioremu hu'o maro raromolejarëromo vaboroho rajëhire. Vaboro rajëhijë'o ho ëhuro jemëhu God-are örire jö ataruje muoho bogo sisërë'ë'e.

Noehu mu ma vaejego aehu bijönimoromo huë vavaeni bojamuijarue jöhoje.

⁸ Röhu jöe gemu ijo tugoho'ioho majëhi'iramu iae barë'ë'e. Jemë ae aho'obëhe jöe gemu uehore

gemu baeromo ö mueno'ehu rajahirovaruëhi ëhi huë baeromo rajahirovoromo ma-taemo raro-more. ⁹ O ae göehu sisë vaejëvë'iroho nadi mana jabesi öriroho sisë vaejëvore. O jö sisë uëvë'iroho nadi mana jabesi öriroho jö sisëho uë'i a'i jemëro God uavego huro jabumë mae vaejëvo'iro. Ëhesi bëhoho God-ro jemë hesinö jëvojöro uëvadeje ëhuro jemë mae vaejëvego maro raromo'irarijego. Ëhuni jemëro hu uavego a ioro'iorohu'o mae vaejëvo'iro. ¹⁰ Jemëhu ëhi ömo'irarijoho God-are surire uvë'eje:

Ae rahu mae hi'ië'iroho
sine sasohoromo juvo'ië'iroho
bitare taemoromo jö sisëho nadi bu'önëjo.
Jö'e tugohoromo nadi jöho ruëroho numëroho
ma-jövonëjo.

¹¹ Mu sisë vaejanuoho gororomo mu maemu vaenëjo.

A'o mae avoho hi'i sivoho avohonëjo

¹² rabëni hesi bëhoho Badare nunoho ma aribövi jabesiroho bogo ahoro'i
ëninamijaruoho hejëho'i
sisë aribövioho deje bojëmaje jiaje.

¹³ Jemë mu mae vae'i ëhemu uehorovë'o ho rahuro jemesi öriroho sisë vaejëvo'ë'e. Aho bogo sisë vaejëvo'ë'ö. ¹⁴ Röhu jemëhu mu mae vaejamu aehu bijönimoromo huë sisë bojëmamü baejë'ohuro ëhuro jemë maroho jëvo'ë'e. Nadi aho juhuonëmiromo nurunurumo'i ¹⁵ dë vövöbajo'o uhoro uvore: Keriso börömëro jië'ëro Bada hö uvoromo hu gemu mae uehorovore. Hu gemu mae uehorovoromo he'irarije God-are jö

bogo heruomë'e ariböviehu jemë uëvamu: Mu maehu rueröhego uehorovaruje hesi bëhoho majahuihego hejarë uëvamu hejë'oho simane sasohoromo bëhoho røjëhire. ¹⁶ Röhu ma-u'emu sanu'e jöhemu røjëhiromo mu maemu vaerego ëhuro jemesi dë vövöbajo'oho marëjëvo'i ëhuro jemëhu Keriso-are ijore ijore jijihoromo mu mae vaejarujoho ëho aehu sivëgë'oho jaburo jemesi muoho garomo javoje bae'iröhe. ¹⁷ Mu sisë vaeromo vi'ehi baejë'oho sisë jio'i a'i mu ma vaeromo God-hu nimamu vi'ehi baejë'oho ëho iae maeje. ¹⁸ Keriso hu'o a maëro jië'ëro sisë'e ariböviohuni uehorovoromo magemu guomadohuro ëhuro jemesi sisëho ma-ioro'ioeremu mu'uvëhadeje ëhuro jemë God-are örire søjëvo va'oröhëni. Hesi sino haho'oho guomo'i röhu hesi aru'ahoho i'ovadeje. ¹⁹ Hesi aru'ahohuro i'ovoromo va'o aru'aho ioro'ioeruhu savoji gago va'ënire sisë'i raromaruire ë va'oromo jöho majëhijamu heruomadeje. ²⁰ Röhu ë hesi urimo Noah-hu hijadevaroho evaroho ë aribövioho bogo vuovë'e sa'are raromareje. Sa'are raromoromo God-are jöho bogo ejahonövareje. Jöho bogo ejaho'ego Noah-ro boat börömoho vae'ego God-ro ëhi ma-hiromo muebejëvonövadeje ë ariböviohuro avoho uehorovoruomöjoro. Muebejëvamu jöho bogo ejahareje. Bogo ejhamu ae ma-vemino'e ae aho'obëhe 8 boat-re rumo va'amu jovo döre jëvoromo ëhuro mae jëvadeje. ²¹ Ejovehu uhu'e ë'adoho jovehu bapataeto vaejaruëhi ëhi jianove. Ehesi bëhoho jemë bapataeto vaejë'oho

sisë'i raromego God-ro jemë baejëvoromo maro rëmeگو mae jëvajeje. Bapataeto hesi bëhoho bogo sinore jiaje va'inumoho dibojëro bogo ëhunioho jovoho eguo'i a'i bapataeto hesi bëhoho bapataeto vaeromo jemë God uavarujeje: Nosi dë vövöbajo'oho avohahuego no uvo'irarëjo: Nosi sisëho iae u'ovahuë'e höjo. Röhu bapataeto vaeromo jemë bogo sisëroho va'i mae raromarujeje rabëni Iesu Kerisoro guomoromo ri'öjë'ëro ëhu'ëro. ²² Iae Iesu Kerisoro ri'önugoromo ö'idöre ajiomë'ëro God-are övo manö böröme namiromö anera'ö ö'idöre raromoromo darugo baejë'e aru'aho ioro'iorohu'o jabesi örire huro jöho bojëmego hu gemu ejahoruomajeje.

4

Sinehu nimaje mu vaejaruoho vuonugo'i God-hu nimaje mu vaeröhe jöhoje.

¹ Kerisoro hesi sino haho'ere vi'ehe baejadeje. Vi'ehi baeromo mae uehorovadëhi jemë'o ëhi gemuoho uehorovoromo ëhuro avoho biririvore. Ae rahu jabesi sino bogo uehorovo'i Kerisore jöëni vi'ehi jabesi sino haho'ere baejë'oho ëhi jië'e aribövioho mu sisëmu vae'i nimaroho vuonugë'ejö ² ëhuro sa'are raromö'iröhe maja vituroho sinehu nimajohemuoho bogo uehorovo'i a'i God-hu nimajohemu uehorovë'e raromö'iröhëro. ³ God-are jö bogo heruomaje ariböviehu ömo'i nimoruomajëhi jemëhu urimo ëhi ömonövarijoho iae eni jië'eje. Urimoho jemëro öëro ë'anovoromo dëre

ri'öjëvego bövie bise'le ëma ömonövariije. Jovo sisë iromo simane sisërënövariije. Mahëro gemuoro uruvanovo'amonövariije. Söröro raromanovoromo vörö'le jovemu ue'ahonövariije. Uehore sisë'i baeromo uvonövariije: Inöme gö gö aru'aho'le höromo uvene aho røjëhinövariije. ⁴ O jaruvoho jemë God rumo'le ariböviohu'oho bogo gemuoroho sisëho vaeromo bövioho bise'oho ëma ë'oromo ruëroho numëroho ëma jijiharujeje. Jemë bogo ëhioho ë'ego gëromo ë ariböviohuro uvarueje: Noehu ë'aruëhioho jabumë rabëni bogo ëhioho ë'arue höromo tiöjarueje. Tiöromo jemesi ihoho ijumëharueje. ⁵ Ijumëharuoho ijonö mu sisë rabe rabe ë'aruoho God-are örire huruoho majëhi'ë'ö huro ave sa'are raromarue ariböviohu'o mam'i'le vuovade ariböviohu'o mevavuo gö'iröhëro muebejavuoromo hijajego. ⁶ Èhuni vuovë'le aribövi jabetesi örire Keriso-are jö majëhijamu hejare hesi bëhoho ëhuro ma-aehu sisë hesi mana nosi sino haho'ere baeromo vuovaruëhi jabu'o ëhi sisë hesi mana sino haho'ere baeromo vuovëvadoho God-hu biririvoromo hijajëhi jabetesi aru'ahoho ëhi mae raromoröhego.

Mu vaeröhe suvuoro God-hu bojamuijajoho avoho mueberöhe jöhoje.

⁷ Bövi bise'o barë'iröhe majaho dunove. Èhuni taemorovoromo avoho mueberovë'i parie vaenövore. ⁸ Röhu aveho börömoho jiaje ehuremu uehorovore. Göëro göho dë vövöbajo'le aho'o uehorovo avohore rabëni huë baerovaruohuro mu sisë aho'o mu'uvahuaje jiaje. ⁹ Röhu ga'irarije

Christian ö mueno'e vejö'e i'e rovamu gavë'iroho uëre: Nosi osaro ro raromohëre. Nadi i'uho'i dë vövöbajo'e sasohoromo ëhi jië'e muoho vaere. ¹⁰ Röhu God-ro hesi nimoromo suvuore gö gö ae gö gö bojamuibe va'aje jiaje ëhuni God-hu diehi jië'e suvuro bojëmamu baejarijoho avoho muebejahoromo ë suvuorohuro göëro göho ajamirovore. ¹¹ Jö majëhi'irarije suvuro baeromo God-are aribövi majëhi'ieß'iroho God-are jöhemu majëhire. A ajëmi'ieß'iroho God-hu bojëmaje darugoho baeromo ë muoho vaere. Mue bövie bise'e avo'avoho vaejogo aëro gëromo uvo'iro: Jemë Iesu Keriso-are ariböviëro jëvë'ëro ë'arujë uvoromo God-are ihoho dö maro bamoruomo'iro. Aji maho darugo maho hesiremu ioro'iolemu jiemu jiobe va'ë'e. Iae mae.

Keriso'o bimuvoromo huë vavaeni baeröhe jöhoje.

¹² Aganomë huë vavaenoho jovëro ruomanovajeje God-ro gëröhego jemë biririvego o bogo. Huë vavaeni baejarujoho nadi uvore: Diehi'ëgo ë'ajëromo tiö'i ¹³ ma-uvore: Kerisohu huë vavaeni baejadëhi no'o ëhi gemuoho baejaruëromo nimorohore. Ëhi jië'oho ijonö Kerisoro hesi ajoho röjëhi'iramu garomo jemë nimoroho avoho'aruje. ¹⁴ Aehu Keriso-are jöëni jemë sivëgë'oho huë mae jëvajeje rabëni God-are aji'e Aru'ahohuro jemë aegëhë'ëro. ¹⁵ Röhu jemëhu a anamu guomë'oho o vajiohehu baejë'oho o mu sisë gö gö vaejë'oho o ae gö jabesi mu ëma ahobe jijihë'oho ëho sisëje. Nadi ëhi jië'e

muoho vaeromo ehuro huë vavaenoho mana baere. ¹⁶ O Christian jëvamu aehu bijönëgoromo huë vavaeni bojëmamu baejë'oho nadi javojoho bae'i Keriso-are ihoho baejë'e jëvaje ehuni God-are öroro huë mae uare.

¹⁷ Noehu vi'ehi baejarue hesi bëhoho God-hu mevavuo'iröhe majaho mami'e aevë'eje. Iae hesi aribövire bëhe vaeromo mevavue. No rabe gavaruoho ma-i'e aevajoho röhu va'ojuvo ijönöho God-are jö ma bijönimarue aribövioho diehi jëvo'ë'e. ¹⁸ God-are surire jöho ëhi gemuoho jajivoromo uvë'eje:

Mu mae vaejarue aribövioho bogo ëma maroho va'i huë vavaenëro anojamuijuvo ë hesi ijönö evare maroho va'o hesi javuajëjo. Ehuni God deju bojamiromo mu sisëmu vaejarue aribövioho diehi jëvo'ajëjo.

¹⁹ Ehuni God-hu nimajëhi huë vavaeni baejë'oho uvore: No ave sa'are bamavuade ahuro ajamui'i uvadëhi ëhi ajamuijajëromo mu mae vaeromo jemesi arijo'arije hesi övo döro bamorovore.

5

A duvahehu God-are ö mahu'o avoho muebe'amo'iröhe jöhoje.

¹ O God-are ekaresia muebejëvaruje a duvahoharo nasi jögoru harihoho gare. Na'o ekaresia muebejëvaje a duvahe jeve. Naro gavodeje Kerisoro huë vavaene baejamu. Röhu u'emu Kerisohu hesi aji ma röjahuijë'iroho huro nasi örire bojemi'iramu na'o hu'o gemu mae ajoho bae'ejo. Na ëhi jië'e aëro jevë'ëro ehuni

ave jöho majëhi'lië'e. ² God-ro hesi sheep-oho bojëmijadeje jemëro muebejaho'irarijego. Ëhuni jemëhu hesi sheep muebejëvë'iroho nadi ë muoho bijönimë'i muebejëvo'i a'i God-hu ni-majëhi ëhi muoho nimoromo hesi sheep-oho muebejëvore. Nadi moniemuoho uehorovoromo muebejëvo'i a'i muoho dë vövöbajo'e aho'o nimo avohoromo God-are aribövioho muebejëvore. ³ God-hu jemesi övore bamëvade aribövioho nadi masije jëvajë uvoromo i'ue gö gö bojëmi'i a'i mu mae vaeromo öroho röjëhirego jaburo gëromo ëhi ë'irovo. Ëhi muebejëvore. ⁴ Ëhi ë'ë'oho Sheep Muebejavuaje A Börömehu rovë'iroho ioro'ioremu jioröhe aji'e suvuoroho bae'a'aruje.

⁵ O a i'oharo a duvaho jabesi jöho ejëhore. Röhu ekaresiae aho'obëhe jemëro ma-u'emu taemorovoromo huë baerovoromo ajamirovore. God-are surire jöho ëhi gemuoho uvë'eje:

Biriri'övoromo masije javuajë uvarue aribövioho
God-ro ahëvaje höjo.

Ma-u'emu taemo raromarue aribövioho God-ro
hesi nimoromo huë baejëvoromo ajëmaje
höjo.

⁶ Ëhuni uvarujoho: No masije javuajë uvarujoho
vuonugo'i uvore: God-ro gemüero darugo'ëro
jië'ëro böröme namiromo no muebejavuaje
höjo. Ëhi uvë'oho majae eni jio'iramu huro
ajëmi'iramu jemesi ihoho döro ajiomö'ë'e. ⁷ Röhu
nurunuruëgajoho aho'o God-are örobojamire
hu jemesi jöëni uehorovaje jiaje.

⁸ Röhu nune jioromo gavë'i raromore. Sa-
tan hu jemë'o muorovaje aeje. Vörö'e miehu

darugo'lo uvobe mi ja'ihohi nahobe juvajähi Satan-ro jemesi örيره ähi ä'ajeje. ⁹ Satan-hu ähi ä'ë'ohoho biririvoromo God mae uehorovoromo ehuro ahore. Ahoromo uvore: Nosi Christian ö mueno'le aho'obëhe sa'ae dinö'le dinö'le raro-moruomajoho ähi jïë'e huë vaenoho baeruo-maje höre. ¹⁰ Jemë majae ma-bisemu huë vavaene baebe va'oromo majae ijönö God-ro ajëmiromo jemesi dë vövöbajohoho avohëhoromo daruge bojëmi'iramu ehuro ma-mae jioromo munënö'le biririvoromo riravo'aruje. God-ro huë baejavuoromo bövie bise'le ajamuajeje. Huro uëvadeje jemëro Keriso'lo gemu mae jioromo hesirire ioro'ioremu jiaje ajoho bae'irarijeho. Ehuni iae ajëmi'ë'le mae jëvoröhego. ¹¹ Hesi daruge jiajoho ähi gemuoho jiemu jiobe va'ë'le. Iae mae.

Peter-hu ijo tugohohi jajivoromo jejëmijade jöhoje.

¹² Silas-ro na ajemiromo ave surire jö har-ihoho jajivë'le javue. Na uehorovoromo uva-jeje: Hu Christian ö mae höjo. Röhu na jajivode hesi bëhoho jemëro adahego dë vövöbajohole mae jëvoröhego. O göho naro gavë'ëro ehuro majëhiromo uë'irodëni: God-are huë ma'le öroho ähi höjo. Eëroho bogo sareri'ehu jio'li iae mae höjo. Biririvoromo ë örohuremu jijihorëjo. Ejöho majëhi'li negamu ave suroho jajivë'le jeve.

¹³ Babylon amore raromarue ekaresiahuro jemesi örيره jejëmijareje God-ro jemë'lo jabumë'lo

baejëvamu hesi aribövie jëvë'ego. O nasi Christian harihe Mark-ro jemë jejëmijadeje. ¹⁴ Keriso-are aganehu rajahirovaruëhi ëhi jejamirovore.

Keriso-are aribövie aho'obëhe jemëro God-are huë maho baeromo raromore. Ahia mino'e.

God-are Jögoru I'oho
The New Testament in the Omie language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Omie long Niugini

copyright © 1991 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Ömie (Omie)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-10-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

a68769b4-6180-5825-a17e-676d8f6a7efa